

Handläggare
Åsa Urberg
Telefon: 08-50818194

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2024-11-21

Orosanmälningar i förskolan. Revisionsrapport nr 2/2024

Yttrande till Stadsrevisionen

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Stadsrevisionen som yttrande över revisionsrapport nr 2/2024, Orosanmälningar i förskolan.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har gjort en fördjupad granskning av orosanmälningar i förskolan hos stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Järva. Granskningen visar att förskoleverksamheten inte fullt ut säkerställer att orosanmälningar sker i enlighet med socialtjänstlagens krav. Revisorerna ser att förskolorna har arbetssätt för att upptäcka när barn far illa men att osäkerhet och rädsla för negativa konsekvenser resulterar i att anmälningar inte sker i tillräcklig utsträckning.

Farsta stadsdelsförvaltning har, liksom revisorerna, också funnit att arbetet med orosanmälningar i förskolan behöver stärkas. Arbetet är påbörjat och förvaltningen har startat satsningen *Barnafrid – Våga se, höra och göra*, vilken inkluderar pedagoger i alla kommunala förskolor och öppna förskolan. Förvaltningen tar i och med det också fram en avdelningsgemensam rutin för orosanmälningar inkluderande uppföljning.

Bakgrund

Stadsrevisionen i Stockholms stad är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs av stadens nämnder och bolag. Stadsrevisionens revisorgrupp 1 har gjort en fördjupad granskning av orosanmälningar i förskolan. De stadsdelsnämnders förskoleverksamhet som har granskats är Farstas, Hässelby-Vällingbys och Järvas. Yttrande ska ha inkommit till revisorsgrupp 1 senast den 30 december 2024.

Rapporten i sammanfattning

Socialtjänstlagen anger att förskolepersonal är skyldig att anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att barn far illa. Revisionskontoret har funnit att det i samtliga stadsdelsnämnder som granskats finns arbetssätt för att identifiera barn som riskerar att fara illa. Trots det går man inte alltid vidare med en anmälan. Det kan bero på osäkerhet kring hur allvarlig situationen är, hur barnet kommer att påverkas eller hur vårdnadshavarna kommer att reagera.

Granskningen har skett genom intervjuer med rektorer, förskolepersonal, socialsekreterare, specialpedagoger, barnpsykologer, avdelningschefer, enhetschefer och biträdande enhetschefer, utredare samt strateger vid de ansvariga nämndernas förvaltningar. En enkätstudie har genomförts för att inhämta information om förskolepersonalens upplevelser av processen att göra en anmälan om oro. Enkäten har skickats till samtliga medarbetare som är anställda inom den kommunala förskoleverksamheten vid de granskade stadsdelsnämnderna.

I granskningen besvarades följande frågor från revisorerna:

- Finns arbetssätt för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa?
- Finns rutiner för att anmäla oro till socialtjänsten och är rutinerna kända bland förskolepersonal?
- Återkopplar socialtjänsten information vid anmälningar från förskolan?
- Ges stöd till förskolepersonal vid orosanmälning till socialtjänsten?
- Ges regelbundna kompetensinsatser till förskolepersonal om anmälningsskyldighet?
- Genomförs systematisk uppföljning av orosanmälningar?

Revisorerna bedömer att rutiner för orosanmälningar inte är tillräckligt tydliga och att de behöver utvecklas i fråga om ansvar och tillvägagångssätt. Socialtjänsten har inte heller bjudit in förskolepersonal till sina möten med vårdnadshavare under förhandsbedömningen, vilket de för barnets bästa bör göra enligt lagstiftningen.

Den statistik som redovisas varje år över orosanmälningar bedöms sakna analys både hos förskolenämnden, socialnämnden och hos stadsdelsnämnderna. Det krävs en mer systematisk uppföljning där en utvecklad analys hjälper till att identifiera brister och utvecklingsområden gällande anmälningsskyldighet.

Revisorerna rekommenderar stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Järva att:

- säkerställa att anmälningsskyldigheten vid misstanke om att barn far illa efterlevs och att den inte blir föremål för övervägande av förskolepersonalen
- säkerställa att varje förskola har tydliga rutiner för orosanmälningar
- säkerställa att, om behov finns utifrån barnets bästa, förskolan deltar i socialtjänstens möten med vårdnadshavare under förhandsbedömningen
- systematiskt analysera orosanmälningar för stadsdelsområdet.

Förskolenämnden och socialnämnden rekommenderas att:

- i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla analysen av orosanmälningar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Revisorernas rapport visar att förskolorna måste arbeta mer systematiskt och höja kompetensen gällande orosanmälningar. Det arbetet har påbörjats inom Farsta stadsdelsförvaltning. Satsningen *Barnafrid – Våga se, höra och göra* inkluderar pedagoger i alla kommunala förskolor och öppna förskolan och ska göra skillnad för utsatta barn i stadsdelsområdet. Pedagogerna ska bli ännu bättre på att uppmärksamma och stödja dessa barn. Utbildningen som är helt inriktad mot förskolan har tagits fram av Linköpings universitet tillsammans med Haninge kommun, där orosanmälningarna har ökat avsevärt efter utbildningen.

Anmälningsskyldigheten ska tillgodoses i och med att pedagogerna fått stärkt kompetens och ökad självsäkerhet. De ska våga anmäla och inte fastna i överväganden eller kompensera för brister i hemmiljön. Om behov finns ska det också leda till att fler deltar på möten med vårdnadshavare under socialtjänstens förhandsbedömningar.

Förvaltningen kommer att ta fram en rutin för orosanmälningar i förskolan som är gemensam för alla förskolor. Förvaltningens analys av resultaten ska också få en tydligare koppling till det systematiska kvalitetsarbetet i förskolorna och på avdelningsnivå.

Barnkonsekvensanalys

Med ökad kompetens hos pedagoger och ett systematiskt arbete med uppföljning av orosanmälningar får barnen större möjligheter att känna sig trygga. Utbildade och medvetna pedagoger upptäcker

och åtgärdar problem tidigare, vilket bidrar till barns långsiktiga utveckling och välmående. Förskolemiljön blir tryggare med snabbare och strukturerade insatser, samt ökat samarbete med socialtjänsten.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att det inte finns några jämställdhetsaspekter att ta upp i detta ärende.

Miljö- och klimatkonsekvensanalys

Förvaltningen bedömer att det inte finns några miljö- och klimataspekter att ta upp i detta ärende.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande till Stadsrevisionen.

Fredrik Karlsson
Tillförordnad stadsdelsdirektör
Farsta stadsdelsförvaltning

Ingalill Gustavsson
Avdelningschef
Farsta stadsdelsförvaltning

Bilaga

Orosanmälningar i förskolan. Revisionsrapport nr 2/2024

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Karlsson, Tillförordnad stadsdelsdirektör	2024-11-07
Ingalill Gustavsson, Avdelningschef	2024-11-07